GAZETA KRAKOWSKA

Nro 86.

Z Krakowa dnia 26 Pazdziernika 1823 Roku w Niedzielę.

*Z Czerniowiec d.* 11 *Października.*

Dnia 7 b. m. przedstawiono N. Cesarzowi Rossyyskiemu wszystkie publiczne Władze tuteysze i Urzędy, Duchowieństwo, C. K. sztab Jeneralny i Oficerów.

Obiadował N. Cesarz Rossyyski tak tego dnia, iak przez wszystkie następuiące u Jego C. K. Mci, naszego naymiłościwszego Pana.

Tego samego dnia z południa wprowadzona była do N. Pana naszego Deputacyia z 3 Multańskich Boiarów złożona, którą Xiąże Multan z rozkazu W. Porty do przywitania obu Ich C. K. Mci z Jass do Czerniowiec był wysłał. Dnia wczorayszego przyymował także N. Cesarz Rossyyski wspomnioną Deputacyią.

D. 9 po południu na naywyższe żądanie przedstawiono także obu Monarchom kilkanaście osób płci oboiey sekty Lipowanów odznaczaiącey się zwyczaiami i obyczaiami, którzy osiedli w Bukowinie, osobliwie zaś w okolicy Suczawy. Wszyscy ubrani byli w ich właściwym uroczystym stroiu. Nasz ukochany Monarcha raczył ich hoynie obdarzyć.

Wczoray J. C. K. Mość, N. Pan, był u N. Cesarza Rossyyskiego na pożegnaniu, który dziś ieszcze rano o godzinie 7 1/2 przed samym odiazdem do Swoich kraiów, był nawzaiem z pożegnaniem N. Pana.

Naymiłościwszy Monarcha nasz poświęca wszystek czas Swoiego tu pobytu sprawom Stanu i udzielaniu posłuchania; ledwie tylko kilka godzin zostawia Monarcha sobie do wytchnienia lub krótkiey przeiazdzki.

*Ze Lwowa d.* 5 *Października.*

Jego C. K. Apost. Mość powracaiąc z Czerniowiec do Lwowa, odprawił w Nadworny ieden w Bolechowie drugi nocleg, i przedwczoray w południe zupełnie zdrów stanął w naszey stolicy.

N. Pan zatrudnia się ciągle pracami gabinetowemi.

---

Ces. Rossyyski Sekretarz Stanu w Wydziale Spraw Zewnętrznych, Hrabia Nesselrode i Ces. Rossyyski Jenerał Kawaler Tatischeff, ziechali tu ieszcze pierwey z Czerniowiec.

C. K. Kanclerz Domu, Dworu i Stanu oraz Minister Spraw Zewnętrznych Xże Metternich; ma się wpraw-

dzie lepiey, atoli przecie zdrowie iego znayduie się ieszcze w tem nieprzyiemnem położeniu, że z domu wychodzić niemoże.

*Z Madrytu d. 3 Października.*

Xże Reggio wsiadaiąc wczoray około godziny 6tey z rana na konia, dla znaydowania się przy przybyciu Riego, odebrał list z główney kwatery zawieraiący, że Król iest wolny, ktorą zaraz swoiemu sztabowi i woysku oznaymił. Radości mieszkańców Madryckich niepodobna opisac. — Nie długo potem przywieziono Riego z trzema współwięźniami i osadzono w więzieniu. Ochotnicy z Arquillos prowadzili Riego i mały oddział tylko woyska regularnego Hiszpańskiego i Francuzkiego był im dodany. Lud oznaymił wielkim krzykiem iego przybycie. Zaprowadzono wielkiego zbrodniarza (iak go Gazeta Madrycka nazywa) do Seminar i oddano pod dozór Hr. Torre Alta. Na pobocznych ulicach stały oddziały piechoty, a patrole jazdy oddalały zbliżaiących się do więzienia. — Jedna z gazet tuteyszych czyni uwagę, iż Roialiści okażą większą moralność od konstytucyonistów, gdy oddadzą zaraz Riego po ukaranie sprawiedliwości, a nie dozwolą mu, iak oni swoim więźniom, powolną śmiercią w kaydanach umierać. — Wieczorem przysposobiono łóżka dla 4 więźniow. Riego rzekł z tego powodu do dozorcy, iż żąda by iż traktowanym iako jenerał. Jako jen... odpowiedział ostatni, a nie wiesz to ..., iż wszystko przywróconym iest na stopień iaki był przed 7 Marca 1820? Sądzisz że WPan, iż przyznamy mu godność, którąś w nagrodę swey zdrady otrzymał? — Riego uważany iest tylko iako officer i przy oznaymieniu mu o tem, dodano: że to ieszcze iest łaską z strony Roialistów. Riego nic nie rzekłszy położył się.

Do Koruny zawinął w tych dniach z Manilli okręt z kosztownym ładunkiem i 9 mil. 500,000 Fr. rozumieiąc, że Koruna znayduie się ieszcze w ręku konstytucyonistów. Władza Królewska zabrała zaraz cały iego ładunek.

Dnia 5.

Wczoray w wieczór o trzech kwadransach na 9tą przybył tu niecierpliwie oczekiwany goniec z wiadomością, iż Król uwolniony został, i d. 1 Października o trzech kwadransach na 12tą z całą swoią rodziną do Puerto Santa Maria do Xcia Angouleme przybył. Zaledwo posłyszano o tem, gdy od iednego do drugiego końca roziegały się okrzyki: niech żyie Król! niech żyią Burbonowie! Jedni płakali z radości, drudzy padali na kolana i dziękowali Bogu za uwolnienie Monarchy. Kupa ludu otoczyła gońca, odprowadziły go na pocztę, a potem do mieszkania Xcia Reggio, krzycząc nieustannie: niech żyie Król! W krotce słyszeć się daly wystrzały z dział i odgłos wszystkich dzwonów; miasto było powszechnie oświecone; nikt nie myślał o spoczynku i zdawało się iakoby wszelki duch stronnictwa zniknął. Z niecierpliwością oczekiwano urzędowego doniesienia o uwolnieniu Krola, i przez trzy wieczory będzie miasto oświecane. W kościołach śpiewane iest *Te Deum*; bogaci rozdaią ubogim iałmużny, aby i oni się cieszyli, gdzie pokaże się Francuz otacza go lud i błogosławi. Przy okrzyku: niech

żyie samowładny Król Ferdynand! słyszeć się także daie imie Króla Francuzkiego i po niesłychaney cenie zakupowane są iego wizerunki. — Podług listów z Puerto Santa Maria Xże Angouleme oświadczył d. 29 Jenerałowi Alava i Hr. Corres, iż ieżeli nazaiutrz rodzina Królewska nie będzie uwolnioną i do główney kwatery odwiezioną, tedy osady wyspy Leon i Kadyxu w pień wycięte zostaną.

N. Król pośpieszy niebawnie do stolicy tuteyszey. Podziękował Rejencyi za pełnione dotąd obowiązki i rozwiązał ią, ponieważ zupełną odzyskał władzę. Gwardyia hallabardystów, która odprowadziła J. K. M. z Kadyxu do Puerto Santa Maria, będzie zwinięta. Niektore osoby zostały iuż z urzędów złożone, a między innemi Hr. Palafox, dowodca gwardyi Królewskiey, Marszałek Domu Królewskiego Santa Cruz, Wielki Koniuszy Altamira, i dowodca w pałacu Copon. Na mieysce pierwszego Xże Jnfantado, drugiego Hr. la Puebla, a trzeciego Hr. Bergida mianowanemi zostali. Sekretarz Stanu Saez mianowany iest prezesem rady Ministrow, ażeby bieg spraw żadney nie cierpiał przerwy, a Jenerał Compana gubernatorem Kadyxu.

Zagraniczni Posłowie wyiechali ztąd, ażeby iak nayprędzey przy J. K. Mci stanęli.

Gazeta tuteysza *Restaurador* zawiera długą do Hiszpanów odezwę, w którey wyrażona iest radość Hiszpanów i całey Europy z powodu uwolnienia Króla i podziękowanie wszystkiem, którzy się do tego przyłożyli, a zwłaszcza S. Przymierzowi, Kongressowi Werońskiemu i Francyi. Daley mówi o sekcie, która znieważyła Ołtarz i Tron, a teraz iest pokonaną, i t. d.

Obok nagrobka Cida postawiony zostanie słupieć na cześć Xcia Angouleme, na ktorym będzie wyrażone: iż obie córki Cida Elvira i Sol z Xiążętami z domu Nawary zaślubione zostały, a zatem z nich pochodzą panuiący teraz we Francyi, i Hiszpanii Burbonowie.

Jenerał Quesada odebrał doniesienie iż 800 ludzi pod Brygadierem Ramierez, a 1400 pod rozkazami Alboiroz d. 25 Września i pokazało się pod Villanueva de la Serna w Estramadurze.

Jenerał Bourck przybydź miał d. 5 b. m. z 4000 ludzi i iedną batteryią artylleryi do Salamanki, dla udania się ztamtąd do oblężenia Ciudad-Rodrigo.

*Od granic Hiszpańskich d. 7 Października.*

Milans ogłosił Tarragonę w stanie oblężenia, poczem uwięziono zaraz kilkanaście osób i nawet Sekretarza Milansa P. Cardowa.

Woyskowa władza w Perpignanie odebrała rozkaz oddania pod sąd woyskowy poymanych w d. 15 i 16 Września pod Lers i Lado służących pod konstytucyynemi chorągwiami Francuzów; zachodzi więc teraz pytanie: czyli zapewnione im w kapitulacyi przez Jenerała Damas wstawienie się za niemi, potrafi ich od śmierci uratować?

D. 5 b. m. Marszałek Lauriston udał się z Pampelony przeciw Leridzie, a po zaięciu przez woysko Francuzkie St. Sebastian, idzie tamże dywizyia Ricarda.

Jenerał Ramagosa wyszedł z swey choroby i znayduie się znowu przed Urgel.

Przed Barcelloną oczekuią iakiegoś nadzwyczaynego zdarzenia, ponieważ Mont-Joui od 1go Października opa-

aopatrywane iest w żywność. Może w przypadku oblężenia Barcelony lub powstania ludu w tem mieście, Rotten chce się tam cofnąć. Warownia Pio, która dotąd nieustannie strzelała, zaprzestała teraz.

Z Perpignanu piszą: że twierdza Hostalrich pod takiemi samemi warunkami iak St. Sebastian i Figueras, kapitulowała, to iest: że osada poszła w woienną niewolą.

W przesłanych z Thale-Aro (do Girony należącego mieysca) i Manresy adressach, Rejencyia Madrycka proszona iest o przywrocenie Królowi nieograniczoney władzy i Inkwizycyi. Junta Manresy żąda także przywrocenia zakonu Jezuitów i powierzenia mu uczenia młodzierzy dla dobra Religii i kraiu.

Przyprowądzeni do Bajony służący w osadzie Koruny 38 zbiegów Francuzkich, odesłanemi są w głąb kraiu i będą pod sąd oddanemi.

*Z Paryża d. 10 Października.*

Kadyx poddał się i woyska nasze weszły tam d. 3 Października. — Dziś dopiero nadeszła przez telegraf o tem wiadomość. Co zaś w główney kwaterze od 1go do 3go Października zaszło, nie ma wiadomości. — Szalupą, w którey Król i iego rodzina do Puerto Santa Maria przybyli, dowodził sam admirał Valdes; ale skoro Król na ląd wysiadł powrócił zaraz Valdez do Kadyxu. Xżę Angouleme pospieszył do portu dla przyjęcia J. K. Mci, i ukląknął na iedno kolano. Król podniosł go i uściskał. Królowa dozwoliła Xciu Angouleme ucałować swą rękę. Infantowie Karol i Franciszek z swemi dziećmi uczynili tę scenę rozrzewniaiącą. — Przez cały dzień obchodzone było w Puerto Santa Maria uroczystościami przybycie Króla. — Od 1go Października 1823 zaczęła się więc przywrócenie tronu Hiszpańskiego, i wszystko, co od 7 Marca 1820 dotąd zaszło, uważane iest za niebyłe.

Z Kadyxu odpłynęło kilka bark do Gibraltaru.

Gdy d. 30 Września w moc zerwanych układów gwardyia Francuzka odeszła z Puerto Santa Maria do Chiclana i Xżę Angouleme wybierał się do wyiechania tamże, wstrzymany został przez trzech posłańców, którzy zapewnili go, iż Król iest wolny i nazaiutrz przybędzie do Puerto Santa Maria. Zapewnili go oraz, że Królewskie ekwipaże władowane iuż są na okręty, i że maią ,leceńie urządzenia mieszkania dla Królewskiey rodziny, w zakład zaś tego co obiawili, ofiarowali swe życie.

Mowią, iż Xże Angouleme powróci naczele woyska swoiego do Francyi i w powrocie obeyrzy czwarty korpus w Katalonii.

W Estramadurze, gdzie dotąd ieszcze konstytucyioniści rzecz swoią prowadzą, Jenerał Larochejaquelin podług urzędowego doniesienia stoczył z konstytucyynemi woyskami, które usadowić się chciały pod Tago, potyczkę. Po niektórych obrotach natrafił nakoniec konstytucyionistów na równinie Puerto de Marbot w szyku do boiu, i sięgaiąc ich przez nieiaki czas działowym ogniem, uderzył zresztą dzielnie na nieprzyiacielską jazdę, którą poraził, działa ich i żywność zabrał. W tymże czasie pułk Francuzkiey piechoty uderzył na uszykowanych pomiędzy wzgorzami strzelców nieprzyiacielskich i te wzgorza szturmem opanował. Oprócz 100 jeńców poniosł nieprzyiaciel znaczną stratę w zabitych

i ranionych. Pomiędzy pierwszemi znayduie się pułkownik, który był naczelnikiem głównego sztabu konstytucyonistów, i wielu officerów.

Minister spraw zagranicznych oznaymił Posłom przy Dworze tuteyszym będącym, iż porty w Hiszpanii Koruna, St. Sebastian i Santona są znowu dla neutralnych okrętów otwarte.

W Escaro, w powiecie Olett, żyie kobieta Anna Mar: Benet maiąca 109 lat w zupełnem zdrowiu i używaniu wszystkich zmysłów.

Xiąże Burbon podczas polowania d. 6 b. m. w Chantili miał nieszczęście, iż uniosłszy go koń pod brzuch wpadł w bagno, i chcąc się wydobyć całem ciężarem przewrócił się na Xcia i złamał mu lewą nogę. To wszystko tak się nagle stało, iż iadący za Xięciem nie mogli zapobiedz przypadkowi. Szczęściem atoli, iż w iednem tylko mieyscu iest złamana noga i żadnego innego nie poniósł Xże uszkodzenia. Lekarze czynią nadzieię iego wyzdrowienia.

Poseł Francuzki, P. Hyde de Neufville, oddał uroczyście N. Królow Portugalskiemu i Infantowi Michałowi d. 19 Września w pałacu Ajuda ordery Ducha Swiętego.

Podług prywatnego listu pod d. 12 Września z Lizbony w całey Portugalii panuie teraz zupełna spokoyność, i Król pracuie codziennie z swoiemi Ministrami nad proiektem konstytucyi, któraby odpowiedziała życzeniom rozumney części narodu i zamiarom J. K. Mci. Do przedłużenia tego dzieła przyczyniła się okoliczność, iż oczekiwano ukończenia rzeczy w Hiszpanii. Pożyczka Rządu bardzo dobrze poszła; Dom Rothschilda posłał iuż do Portugalii półtrzecia milliona franków w piastrach.

W Kaplicy zamkowey odśpiewane wczoray zostało *Te Deum* na podziękowanie Bogu za udzieloną Francyi pomoc w uwolnieniu Króla Hiszpańskiego. Nastąpiło kilka z dział wystrzałów i miasto było w wieczór oświecone. — We wtorek zaś d. 12 b. m. odśpiewane zostanie w obecności Króla i całey rodziny Królewskiey w kościele Metrop: P. Maryi z tegoż powodu *Te Deum.* — Na obchód powrotu Xięcia Angouleme czynione iuż są w wszystkich teatrach przygotowania.

Na polach Elizeyskich Xciu Angouleme i woysku Francuzkiemu, ktore Hiszpanią oswobodziło, poświęcony bydź ma łuk tryumfalny. Będzie on taki sam, iaki za rządów Napoleona zaczęto budować.

Malarz Gerhard odebrać miał od Króla zlecenie wygotowania obrazu wystawiaiącego na wzór wiazdu Henryka IV. do Paryża i przyięcia Posłów Hiszpańskich przez Filipa V. w gabinecie Ludwika XIV, przybycie Xcia Angouleme z Królem Hiszpańskim do Madrytu i przyięcie tegóż Króla przez Xcia Angouleme w Puerto Santa Maria.

Jenerał Hr. Pozzo di Borgo wyieżdza iutro do Madrytu.

Xże Konstanty Czartoryski udaiąc się do Paryża, przeiechał d. 2 b. m. przez Nancy.

Publiczne wystawienie płodów naszego przemysłu i rzemiosł oglądali kommissarze Pruscy dla przekonania się o ich postępie.

W Roszfort pomiędzy wielu na galery skazanemi znalazł się d. 26 Września sierota nazwiskiem Jozef 23 lat maiący. Był on na całe życie na ciężkie roboty i wypiątnowanie skazany,

ponieważ popełnił drogowy rozbóy. Gdy on stósownie do przepisu iak wszyscy, nim włożono na niego niewolniczy ubiór, rozebrać się był do naga powinien, bydź obmytem i obeyrzanym, czyli iakowey zaraźliwey chorobie nie podlega, opierał się temu rozkazowi, aleś nie mogąc się nakoniec oprzeć, wyznał, że nie iest Jozefem, ale dziewczeną nazywaiącą się Maryianna. Obecny lekarz potwierdził to zeznanie, i Maryianna odprowadzoną została do dalszego rozporządzenia Sądu. Tu opowiedziała, iż pod nazwiskiem Maryianny wychowaną była w sierocym domu w Figrac, i po uwolnieniu iey ztamtąd przebrała się po mężku i wyuczyła się krawiectwa. W tem przebraniu uwięzioną została iako podeyrzana o rozbóy drogowy, do którego iednak nie należała. Trzynaście miesięcy siedziała z drugiemi winowaycami w więzieniu, a płeć iey, nie była odkrytą. Gdy w kryminalnym kodexie Francuzkiem niema wzmianki o podobnym przypadku, zachodzi przeto ciekawość, iak sąd względem niego postąpi.

Liczba popisowych na r. 1823 wynosi 40,000 głów, w czem ludność Francyi wzięta iest 30 mill. 451,191 dusz. Na departament Sekwany przypada 1079 ludzi, z których Paryż 937 dostawia.

*Z Londynu d. 7 Października.*

D. 30 Września przybył tu z nadzwyczayną szypkością Posłaniec stanu Mates przez Kale z pismami z Stambułu; miał on przywieść traktat pokoiu między Persyią i Portą.

W Irlandyi woyna włościan przeciw właścicielom co raz okropnieyszą przybiera postać. Niedawno zastawne przez nich zboże za zaległe czynsze gwałtem zabrali, przyczem 24 osób uwięzionych zostało. Do tych gwałtowności zdaią się popudzać włościan związki, króre spiknęły się przeciw prawu własności.

Potężne południowo-wschodnie burze zrządziły d. 1 Października w Dunach i pod innemi brzegami wielkie szkody. Ciepłomierz Fahrenheita opadł tego dnia od godziny w pół do 12tey do w pół do 1szey o 16 stopni.

Podczas dawaney co trzy lata w Jorku muzyczney akademii na wsparcie zakładow dla chorych i ubogich, zebrano tą razą 27,000 Fs. Koszta wynosiły 7 tysięcy; pozostało się zatem czystego dochodu 20,000 Fs. Pani Katalani za trzykrotne z śpiewaniem wystąpienie otrzymała 600 Fs. — Podczas ostatniego w Dublinie pobytu zakupić miała srebrny serwis za 1800 Fs.

Naywiększy i naypięknieyszy kloc drzewa mahoniowego z przywiezionych dotąd do Anglii, sprzedany został w porcie Liwerpoolskim za 525 Fs. lecz wartać ma 1000. Jest 17 stóp długi, 5 szeroki i 14 gruby, i waży 1213 cetnarów.

Północno-Amerykański Konsul w Maladze, P. Barell, zakupił w Sewilli piękny wizerunek Kolumba, i posłał Kongressowi Ziednoczonych Stanów, który pomieszczony bydź ma pomiędzy obrazami sławnych mężów w kapitolu Wasingtonskim.

Sławny Polski Karzeł, Hr. Borawlaski, maiący 3 stopy i 3 cale wysokości i liczący teraz 84 lat, wydał opis życia swoiego i ieden exemplarz oddał N. Królowi, za co udarowany został złotym zygarkiem, z takimiż łańcuczkiem i pieczątkami.

Podług listu z Gibraltaru pod d. 12

Września broń i woienne potrzeby, które tuteyszy związek wysłał, stały się bardzo dogodnemi dla konstytucyyney osady Taryffy, która pod Jenerałem Ordonnes składa się z 1000 ludzi. Znaczną część tych potrzeb posłano zaraz ztamtąd daley.

Ku końcowi tego miesiąca tuteyszy związek za Grekami wyszle do Morei zupełny rysztunek z mundurami i ammunicyią dla małego korpusu woyska.

Gdy Hiszpański Jenerał Morales, który długo bronił Maracaibo, d. 3 Sierpnia przez kapitulacyią oddał to miasto Kolumbiyczykom, a sam w moc rzeczoney kapitulacyi odesłany został z resztą woyska na wyspę Kuba, przeto władzę Hiszpanów w południowey Ameryce stanowi iuż tylko posiadanie Puerto-Cabello w Wenezueli.

Kongres Brazyliyski w Rio-Janeiro postanowić miał znaczną większością, iż uchwały iego, chociażby im nawet Cesarz odmówił sankcyi, mieć będą moc prawa; Cesarz zaś oświadczył, iż te tylko uzna zaprawne, którem swoią udzieli sankcyią.

— D. 10 —

Po przybyciu Królewskiego posłańca z pismami z Hiszpanii, Xże Wellington powolany został do Króla do Windsor i pozostał tam do nazaiutrza.

Na posiedzeniu nadzwyczaynych Stanów w Kadyxie d. 6 Września, wyznaczona kommisyia zdała sprawę o położeniu Hiszpanii, w którym następuiący wyraz między innemi przekonywa o fałszywem wyobrażeniu Stanów o teraźnieyszym duchu narodu Hiszpańskiego: "Wyśledzenie narodowey woli, którey Rząd od Kongressu wymaga, nie może w tey chwili nastąpić, ponieważ naród obarcza obca przemoc, a fakcyia pod iey opieką tamuie wolność obiawienia otwarcie zdania swoiego. Z tem wszystkiem obiór deputowanych nastąpił bez żadnych przeszkód w sposobie przez konstytucyią przepisanym, co niezaprzeczenie okazuie, iż ci wolno polecone maią teraźnieysze swoie poselstwo. Trwanie konstytucyynego Systematu podczas pierwszego okresu zgromadzenia Kongressu iest drugim dowodem, że go naród utrzymać pragnie. Rownem iest życzeniem i powinnością każdego narodu bronienia swey niepodległości, iak każdego poiedyńczego człowieka zachowanie siebie samego. Kommissyia nie sądzi zatem, aby mogła bydź inna narodowa wola, iak tyle kroć razy wyrzeczona.,,

D. 6 przybył tu goniec z Paryża z doniesieniem: że udało się Lordowi Strangford zagodzić wszelkie zachodzące między Portą i Rossyią waśnie; Porta zezwoliła na wszystkie żądania Rossyi, i rozstrzygnienie walki z Grekami oddaie pod rozsądzenie Anglii, Austryi i Rossyi.

Ajent gospody Loyds w Zante donosi co następuie: "Podczas narady Viceadmirała Graham Moore z Kapitanym Baszą następuiące mieysca, iako dostatecznie mogące bydź bronionemi, uznane są za zamknięte przez Turków: Odnoga Arty (wyiąwszy Salaora, wszelako za paszportami tylko Tureckiemi z Prewesy mogą okręty do tego portu zawiiać); daley: Dragomestra, Calochi, Patacui, Missolungi, odnoga Lepantu i Chiavenza. Ugodzono się także, iż ieżeliby Ottomańska flotta rozciągnęła zamknięcie na więcey portów, tedy wcześniey uwiadomi Angielskiego do-

wódcę." — W teyże gospodzie odebrano pod d. 18 Września z Ankony doniesienie, że flotta Turecka, która zamykała Missolungi, odpłynęła ztamtąd do Patras, dla udania się na powrót do Stambułu.

Pułkownik Leicester Stanhop popłynął do Morei, dla walczenia z Lordem Biron za niepodległość Greków. Pułkownik ten odznaczył się w wschodnich Indyiach iako adjutant Margr. Hastinga w woynie przeciw Maratom.

Uchwała Kongressu w Rio-Janeiro pod d. 9 Lipca, iż ustawy tego zgromadzenia maią bydź uskutecznione, chociażby im nawet Cesarz odmówił sankcyi, tyczy się tylko uchwał teraźnieyszego konstytucyynego Kongressu, albo raczey ustaw konstytucyynych, ale nie uchwał przyszłych zgromadzeń. Cesarz nie mięsza się wcale do tego i trudni się tylko ćwiczeniem woyska. Wysłał także szypko płynący okręt z pismami do Lizbony.

*Z Włoch d. 28 Września.*

Zamek Genga, między Urbino i Ankoną nie daleko Spoleto leżący, iest mieyscem urodzenia nowego Papieża, który urodził się d. 2 Sierpnia 1760. Dopiero w r. 1816 za Piusa VII został Kardynałem, ale wprzód w nayprzykszeyszych czasach zostawał przez 14 lat Nuncyuszem Papiezkim w Niemczech przy Dworze Bawarskim i kraiach drugiego rzędu. Seym Ratysboński był szczególniey polem iego czynności, dla utrzymania praw Papiezkich przeciw zatwierdzoney w Ratysbonie d. 25 Lutego 1803 za pośrednictwem Francyi i Rossyi kościelney supremacyi Xiążąt i przeciw sekularyzacyi dóbr kościelnych. Okazał w tey sprawie wielkie swoie talenta, moc wymowy, tęgość i wielką orliwość o dobro Kościoła katolickiego. Ale Bonaparte czynił wszystkiem iego usiłowaniom niezaprzeczone przeszkody, ponieważ Niemce przez niego były do woyny wciągnione i nakoniec przez zniesienie Cesarstwa na ligę Reńską przeistoczonego. W r. 1807 posłany był od Papieża do Paryża do Bonapartego, a za powrotem do Rzymu przy zaięciu tey stolicy i kraiu kościelnego przez Francuzów, doznał losu z innemi Prałatami, którzy nie rodzili się w Rzymskim kraiu, że musieli z tey stolicy wyiechać. Za przywróceniem Króla we Francyi, powitał Ludwika XVIII w imieniu Papieża. Od zostania Kardynałem mieszkał nayczęściey w zamku della Rocca-Contrada, założył tam szkołę kunsztów i rzemiosł, tudzież 6 nowych łożek w tamteyszym szpitalu. Od ostatniego bawienia w Paryżu popadł chorobie, z którey chociaż potem zawsze w Rzymie mieszkał, ieszcze zupełnie nie wyszedł.

Hr. Scypio Chiaramonti przybył z swoią małżonką do Rzymu, dla ułożenia i podzielenia spadku po zmarłym Papieżu Piusie VII. Dochód z zostawionych przez niego dóbr stoiących podaią rocznie do 12,000 szkudów, a wartość nieruchomego maiątku, w gotowiźnie, kosztowności ach, dziełach kunsztu do 150,000 szkudów.

N. Xiężna Parmy powróciła d. 14 b. m. z swey podróży do Wiednia w pożądanym stanie zdrowia do państw swoich.

Twierdza Alessandryia oddaną bydź ma niezawodnie przez woyska N. Cesarza Austryiackiego woyskom N. Króla Sardyńskiego d. 29 Września. Obeymie ią brygada Sabaudyi, stoiąca teraz w Coni, która podczas rewolucyi pozostała wierną swey przysiędze.

---

DODATEK
DO N.ro 86
GAZETY KRAKOWSKIEY

z Krakowa Dnia 26 Pazdziernika 1823 Roku w Niedzielę.

*Z Bruxelli d. 9 Października.*

D. 6 b. m. Królowa wyiechała ztąd do zamku Loo.

Od kilku dni przebiegło tędy nadzwyczay wiele kupieckich gońców z Francyi do Amsterdamu.

Biskup Namuru był w Luxemburgu dla obięcia nowey części swey dyecezyi.

Xiąże Ludwik Rohan zabawiwszy tu dni kilka, poiechał dziś do Paryża.

*Z Włoch d. 1 Października.*

Po odbytych w Rzymie w dniu obrania Papieża uroczystościach: naprzód w kaplicy konklawy, potem w kościele S. Piotra, które zakończyły się odśpiewaniem *Te Deum* i błogosławień twem Papiezkiem, udał się nowy Papież przy wystrzałach z dział z zamku S. Anioła do Pałacu Kwirinalnego, gdzie przez trzy dni odbierał powinszowania i przypuszczał Xiążęta, ciało dyplomatyczne, Rzymską i obcą szlachtę do ucałowania nóg. Wieczorami przez te trzy dni był Rzym oświecany. — Do koronacyi nowego Papieża, która ma d. 5 b. m. nastąpić, czynione iuż są przygotowania.

Podług ostatniego kalendarzyka Rzymskiego teraźnieyszy Papież Leon XII. był Biskupem Santa Maria na zachodniey stronie Tybru leżącey części Rzymu Rionie Travestere, Archipresbiterem Bazyliki Liberiana i jeneralnym Wikaryuszem Papiezkiem, daley Prefektem 3, a członkiem 6 kongregacyy, i nakoniec Prorektorem 9ciu duchownych zgromadzeń, bractw i instytucyy.

Zastanowienia rzecz godna, iż mało konklaw tak krótko trwaiących było iak teraźnieysza. D. 20 umarł Pius VII. D. 3 Września rozpoczął się obiór, a ukończył się d. 27 Września. — Ostatni Papież noszący imie Leona rządził tylko Kościołem dwadzieścia kilka dni; obrany był d. 1 kwietnia 1605, a umarł d. 27 tegóż miesiąca w wieku lat. 70.

Odwieczny iest zwyczay w Rzymie iż skoro Papież umrze, wszystkie widowiska są zamknięte, i dopiero po obraniu nowego Papieża bywaią otwierane. Tymczasowy rząd wspierał ta razą rodziny utrzymuiące się z teatru czą-

stkową płacą; ale aktorowie i śpiewacy, którzy na tę iesień ugodzeni przybyli do Rzymu, musieli bez nagrodzenia odieżchać, ponieważ w umowach z niemi położony zawsze iest warunek, iż na przypadek śmierci Papieża, ustaią bez żadney nagrody.

Lombardzko - Wenecki Rząd uwiadomiony został przez Kanclerza Stanu Xcia Metternich, że N. Cesarz Włoskie swoie kraie w końcu Listopada odwiedzi.

*Z Liworna d. 24 Września.*

Przybyły tu d. 16 b. m. z Zante okręt po dwunastodniowey żegludze przywiozł następuiące wiadomości: "Grecy pod Marcos Bozzaris uderzyli iak wiadomo na 6 tysiączny Turecki korpus pod Agrafa i na głowę go zbili. Bozzaris wpadł do obozu Tureckiego i przedarł się aż do namiotu Baszy Skodra, zabił ręką własną iego wnuka Zeladi-Beia, a potem samemu Baszy głowę uciął. W tey atoli chwili Murzyn ze straży Baszy wystrzelił do niego z dwóch pistoletów i padł na ziemię śmiertelnie raniony. Natychmiast pospieszyli mu na pomoc iego żołnierze, a Turcy usiłowali odbić głowę Baszy swoiego; wszczęła się z tego powodu żywa bitwa, która przeszło 3 godziny trwała. Bozzaris miał ieszcze dosyć siły do utrzymania głowy Baszy, którą pomiędzy swoiemi żołnierzami uniosł, ale pozbawiony sił, upadł i w kilka godzin skonał. Zwłoki iego zawieziono do Missolungi i z naywiększemi uroczystościami pogrzebano. Około iego trumny niesiono 40 chorągwi w ostatniey potyczce Turkom odebranych. Jak tylko dowiedział się Kapitan Basza o pobiciu powyższego korpusu, opuścił zaraz z flottą Turecką stanowisko przed Patras."

*Z Ankony d. 21 Września.*

D. 26 Sierpna większa część góry pod Raguzą będącey oberwać się w morze miała z tak wielkiem hukiem, iż ziemia się wstrząsła; piszą także, iż w czasie okropnego tego zdarzenia zawaliło się kilka w okolicy domów i wiele osób przy tem życie utraciły.

*Z Scalanuova d. 22 Sierpnia.*

Samioci, którzy d. 17 Sierpnia w okolicy naszey wylądowali i kilkanaście wsi osadzili, założyli na iednym punkcie naszego brzegu oszańcowany obóz, z którego w różne strony na zdobycz czynią wycieczki.

*Z Hagi d. 5 Października.*

N. Król przybył tu wczoray z Bruxelli, w towarzystwie Królewica Fryderyka, a Królowa iutro iest oczekiwana.

Onegday obchodzona była uroczyście rocznica oswobodzenia Hollandyi od iarzma Hiszpańskiego i miasta Leydy od oblężenia d. 3 Października 1574. Studenci tamteysi zasilili w tym dniu własnym kosztem ubogich śledziami i chlebem.

*Od granic Tureckich d. 25 Września.*

Turecka flotta pod kapitanem Baszą, która podług powieści kapitanów neutralnych okrętów d. 5 i 6 Września z Czesme odpłynęła, widzianą była płynąc na powrot ku Dardanellom w kierunku około Scio. Oddział Greckiey flotty płynął tuż za nią. — Vicekról Egipski Mehemed Ali tak dalece się niedawno wpisanie wprawił,

że iuż może imie swoie podpisać. Gdy wschodni mieszkaniec nauczy się pisać, rzadko się zdarza, iżby dla okazania swey zręczności w zanadrzu nie nosił kałamarza i piór. — Do obwinień mennicznego urzędnika, którey niedawno w Stambule obwieszony został, należało i to, iż miał dyiamentami wysadzany kałamarz.

## OBSERWACYE METEOROLOGICZNE

robione w Obserwatoryum Astronomicznem Uniwersytetu Jagiellońskiego, *w Miesiącu Październiku roku 1823.*

| Dzień | Wysoko: Baromet: | | | Stan Thermometru | | | Hygrometr | Wiatr | Stan Atmosfery. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | rano | po poł: | wiecz r: | rano | po poł: | wieczr: | rano pop: wie: | ran: p.p. w. | |
| 21 | 27 10,3 | 27 10,6 | 27 10,10 | † 4,6 | † 8, 2 | † 7 | 85. 65. 70. | N. N. N. | chm. poch. poch. |
| 2 . | 27 10,6 | 27 10,8 | 27 10,4 | 4 | 6.8 | 4,8 | 90. 65. 80. | N. N. N. | poch. — — |
| 23. | 27 9,5 | 27.9,0 | 27 8 10 | 4 | 6.4 | 4 | 85. 75. 91. | NONOSO | poch. poch. deiz. |
| 24. | 27. 9,6 | 27 10,7 | 27 11,8 | 3,4 | 4,8 | 3 | 100. 70. 73. | NONONO | — — poch. |

### UWIADOMIENIE.

Przybyły do Krakowa Optyk Hasselbacher poleca się Prześwietney Publiczności z różnemi optyczno-matematycznemi instrumentami, teatralnemi perspektywami, okularami zachowuiącemi wzrok i lorynetkami. Mieszka w Hotelu P. Lipińskiego na drugiem piętrze pod Numerem 8.

### TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest: dnia 26 Października 1823 roku, dana będzie Wielka Drama w 4 aktach przez Panią Waysenthurm, pod nazwiskiem: *Puszcza pod Hermansztadt.*

## DONIESIENIA.

Niżey podpisany ma honor donieść, iż będąc osobiście na ostatnim iarmarku w Lipsku, sprowadził do swego Magazynu w Sukiennicach będącego znaczny transport Sukien, Double-Brochów, tak gładkich iako i w pasy, kortów, Kaźmirów naymodnieyszych, Wigoniów w rożnych kolorach i gatunkach z pierwszych fabryk Sedańskich, Louvier, Veroiet i Niderlandskich, co wszystko za mierną i rzetelną cenę (á prix fixe) sprzedawać ofiaruie. — W Krakowie d. 24 Października 1823.

*Kaietan Fuchs.*

Pewny Obywatel wystawiwszy Dom Zaiezdny nowo wymurowany w Przedmieściu Miasta Krakowa na Smolińsku w Gminie 9tey pod Nro 211 dla wygody Publiczney, uwiadomia Prześwietną Publiczność, iż Materyału iako to: Cegły dobrze wypaloney, tudzież Wapna gnoionego i Skalistego cząstkowo lub hurtem każdego czasu za pomierną cenę dostać można. — Życzący sobie nabydź tych artykułów, zechcą się udać do Właściciela w mieyscu wspomnionym.

Pisarz Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa i iego Okręgu, podaie do publiczney wiadomości, iż

Kamienica tu w Krakowie przy Ulicy Rożaney pod L. 614 stoiąca w Gminie Vtey, do Sukcessorów ś. p. Benedykta Schmidta prawem własności należąca, przez publiczną Sądową licytacyą sprzedaną będzie, a to na satysfakcyą długów, z mocy obligów:

1) Przed Notaryuszem P. Matakiewiczem przez ś. p. Benedykta Schmidt na summę 2500 Złp. z prowizyą na rzecz P. Fr. Kałuzińskiego w dniu 25 Lipca 1821 r. zeznanego. —

2) Przed tymże Notaryuszem P. Matakiewiczem przez tegoż ś. p. Benedykta Schmidt na Summę 2000 Złp. z prowizyą na rzecz P. Andrzeia Merle w dniu 25 Lipca 1821 zeznanego.

Protokół zaięcia tey nieruchomości uskutecznił Komornik P. Jacek Kawecki w dniu 25 Listopada 1822 r. Kopiia Protokółu tego tak Woytowi, właściwemu Gminy P. Piotrowi Grzybowskiemu, iako i Pisarzowi Sądu Pokoiu P. Aloyzemu Filipowiczowi w dniu 29 Listopada r. b. przez Woźnego Stanisława Jastrzębskiego doręczoną została.

Protokół ten zaięcia do Akt hipotecznych W. M. Krakowa w Księgę zaięcia Vol: III. na karcie 430 pod Licz. 82 dnia 2go Grudnia 1822 r. zaś do Ksiąg Trybunału I. Jnstancyi u P. Pisarza w Księgę podobną zaięciów III. pag. 861 do 867 pod L. 98. d. 17 Grudnia r. b. wpisanym został.

Przedarz tey nieruchomości odbywać się będzie na Audyencyi publiczney Trybunału I. Jnst. W. M. Krakowa, w Krakowie posiedzenia swoie pod L. 106 maiacego, za popieraniem P. Adama Krzyżanowskiego O. P. D. iako Pełnomocnika Wierzycieli P. Franciszka Kałuzińskiego Kollektora Loteryi O. M. Krakowa pod L. 32. i P. Andrzeia Merle Professora w Liceum pod L. 53 w Krakowie mieszkaiących. W Kamienicy pod L. 614 są Lokatorowie: 1) na dole Roch Pawłowski Dozorca— 2) na pierwszym piętrze Pani Ludwika Hr. Komorowska Wdowa.

Pierwsza publikacya warunków tey Licytacyi nastąpiła w dniu 7 Lutego 1823 roku na Audyencyi Trybunału I. Jnst. następne zaś termina publikacyi warunków stosownie do Art. 702. K. P. S. oznaczone były.

Termin do przysądzenia przygotowawczego tey Kamienicy pod L. 614 wyznaczony iest na Audyencyi Sądowey na dzień 4 Listopada r. b. Cena tey Kamienicy przez popieraiących Wierzycieli na pierwsze wywołanie podana iest w ilości Złp. sześć tysięcy. — W Krakowie dnia 12 Października 1823 roku.

*Kuliczkowski* Pisarz.

Pisarz Trybunału I. Inst: W. M. Krakowa i iego Okręgu, podaie w myśl Art: 960, 972 do publiczney wiadomośc, iż na żądanie Sukcessorów ś. p. Apolonii z Piątkowskich 1mo voto Lamellowey, 2do Kowalskiey, iako to: P. Maryanny z Lamellich Mieszkowskiey, Pana Franciszka Mieszkowskiego O. M. Krakowa małżonki, w assystencyi męża swego działaiącey Powódki w Krakowie zamieszkałey. od którey P. Adam Ekielski Adwokat w Krakowie zamieszkały w Sądach stawa; tudzież współpuszczaiących P. Kaietana Kowalskiego O. M Krakowa Professora w Liceum Krakowskiem, P. Aloizego Grzybowskiego O. M. Krakowa iako Opiekuna małoletnich Domiceli, Józefa i Alexego dzieci swych z ś. p. Iadwigą z Kowalskich małżonką swą spłodzonych; oraz wyżey wspomnionego P. Kaietana Kowalskiego, iako Opiekuna przydanego tychże małoletnich, P. Leona Korytowskiego O. M. Kr. iako Kuratora nieobecnego Błażeia Kowalskiego, nakoniec Pani Ewy z Kowalskich Waniewiczowey P. Maxymiliana Waniewicza O. M. Kr. małżonki w assystencyi tegóż i wszystkich w Krakowie zamieszkałych, od których Wincenty Szpor Adwokat w Krakowie zamieszkały w Sądach stawa, sprzedaną zostanie przez publiczną Licytacyią na Audyencyi Trybunału I. Inst: W. M. Kr. pod L. 106 w Krakowie odbydź się maiącą Kamienica w Mieście Krakowie Gminie IV. Ulicy S. Jana pod Liczbą 465 stoiąca.

Cena pierwszego wywołania ustanowioną iest przez biegłych w Summie Złotych Polskich 20,011 gr. 5.

Pierwsza publikacyia Warunków sprzedarzy według przepisu Art: 959 K. P. S. odbyła się d. 23 Maia r. 1823 na Audyencyi Trybunału. — Druga nastąpiła d. 8 Lipca r. b. na którym to terminie zarazem odbyła się Licytacyia przygotowawcza, a następnie do Licytacyi stanowczey oznaczonym został termin na dzień 14 Listopada r. b. 1823 godzinę 10 rano; ninieyszem przeto wzywaią się na Licytacyą stanowczą Pretendenci w Vadium Złp. 2,001 gr. 4 opatrzeni. W Krakowie dnia 30 Września 1823 r.

*Kuliczkowski*, Pisarz.